

Jaroslav Šejvl

Klinika adiktologie 1. LF UK a
VFN v Praze

1. LÉKAŘSKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

VÝZNAM ROZLOUČENÍ A MOŽNOSTI TRUCHLENÍ PŘI ÚMRTÍ ŽÁKA/KOLEGY VE ŠKOLE

Úvod

Tak co chceš? Věneček, nebo rakvičku? Snad, oboje ...

Zák. č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Základní oborová terminologie

- § 2 písm. a) zákona: tělem zemřelého mrtvé lidské tělo nebo jeho části do pohřbení, pokud není za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem použito pro potřeby lékařské vědy, výzkumu nebo k výukovým účelům; tělem zemřelého je i tělo mrtvě narozeného dítěte,
- § 2 písm. b) zákona: jinými lidskými pozůstatky plod po potratu, včetně biologických zbytků potratu, není-li možné je od plodu oddělit, podle zvláštního právního předpisu; jiným lidským pozůstatkem je vždy plod po umělém přerušení těhotenství,
- § 2 písm. c) zákona: lidskými pozůstatky tělo zemřelého a jiné lidské pozůstatky,

Základní oborová terminologie

- d) lidskými ostatky lidské pozůstatky po pohřbení,
- e) pohřbením uložení lidských pozůstatků do hrobu nebo hrobky na pohřebišti nebo jejich zpopelnění v krematoriu,
- f) veřejným pohřebišťem prostor určený k pohřbení lidských pozůstatků nebo uložení lidských ostatků v podobě míst pro hroby a hrobky nebo úložiště jednotlivých uren nebo rozptylové či vsypové louky nebo jejich kombinace,
- g) hrobovým místem místo na pohřebišti určené pro zřízení hrobu nebo hrobky nebo vyhrazené místo v úložišti jednotlivých uren, nebo na vsypové louce (viz dále typy hrobových míst),

Základní oborová terminologie

- h) balzamací úprava lidských pozůstatků zamezující rozvoji posmrtných změn vyvolaných hnilobnými bakteriemi nebo hmyzem,
- i) konzervací úprava lidských pozůstatků zpomalující rozvoj posmrtných změn vyvolaných hnilobnými bakteriemi nebo hmyzem,
- j) úpravou těla zemřelého jeho úprava před pietním uložením do konečné rakve, zejména umývání, holení, stříhání, kosmetické úpravy a oblečení do šatů nebo rubáše (srov. vyhl. č. 277/2017 Sb., o postupu obce při zajištění slušného pohřbení),

Základní oborová terminologie

- k) konečnou rakví pevně zavřená rakev s lidskými pozůstatky určená pro jejich pohřbení, vyrobená z dřevěných desek nebo desek na bázi dřeva a splňující kritéria pevnosti rakve pro pohřbení nebo alespoň parametry ve shodě s určenou normou, definovanou v § 4a zákona o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů,
- l) totožností jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a státní příslušnost zemřelého,
- m) exhumací vyzdvižení lidských ostatků nebo urny s lidskými ostatky z pohřebiště

Základní oborová terminologie

- n) oznámením úmrtí informování o úmrtí alespoň jedné z osob uvedených v § 114 odst. 1 občanského zákoníku,
- o) identifikací jiných lidských pozůstatků písemné potvrzení poskytovatele zdravotních služeb o potratu obsahující údaje o stáří plodu v týdnech, je-li známo, jeho pohlaví, pokud ho lze určit, datum potratu, je-li známo, nebo datum ukončení těhotenství a jméno, popřípadě jména, a příjmení matky,
- p) vypravitelem pohřbu fyzická nebo právnická osoba sjednávající pohřbení do 96 hodin od oznámení úmrtí nebo obec zajišťující pohřbení podle § 5 odst. 1 až 3.

Kam s ním?

- Hrob.
- Společná hrobka / osárium.
- Hrobka – podzemní, kaplová, klenutá.
- Urnový hrob.
- Schránka na hrobě nebo hrobce.
- Kolumbárium – destička, schránka (sklo).
- Loučka rozptylu a vsypu.
- Kenotaf a hrob v dáli.

Hrobeček neboli hrob

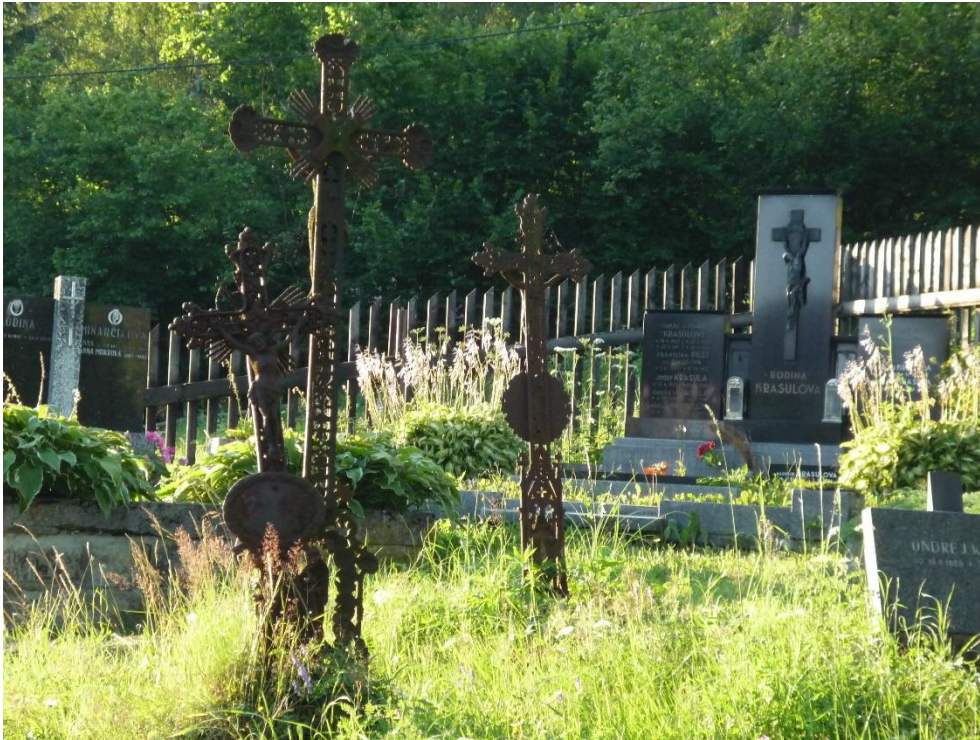
- Pouze na pohřebišti.
- Vykopaná zemina.
- Spuštění těla s rakví a zasypání zeminou.
- Krycí deska nebo rov.

Hrob – zákonné podmínky

- Kopaná „díra“ v zemi.
- Výkop hrobu – pouze osoba uvedená v řádu pohřebiště (srov. § 18 a § 19 zákona).
- Lze uložit i urnu, ale provést i vsyp.
- Hloubka min. 1,5m, resp. 1,2m.
- Dno hrobu nebo hrobky musí ležet nad úrovní kolísání hladiny podzemní vody, .
- Vzdálenost mezi hroby min. 0,3m
- Ulehlá zemina v případě dalšího pohřbení: min. 1m.
- Rov / ohraničený hrobovým zařízením.

Hrob

- A co příloží?
- Prohloubený hrob?
- S rakví či bez rakve?
- Požadavek zpravidla s ohledem na náboženství.

Urnička do hrobečku, ale i vsyp možný jest ...

Připraveno

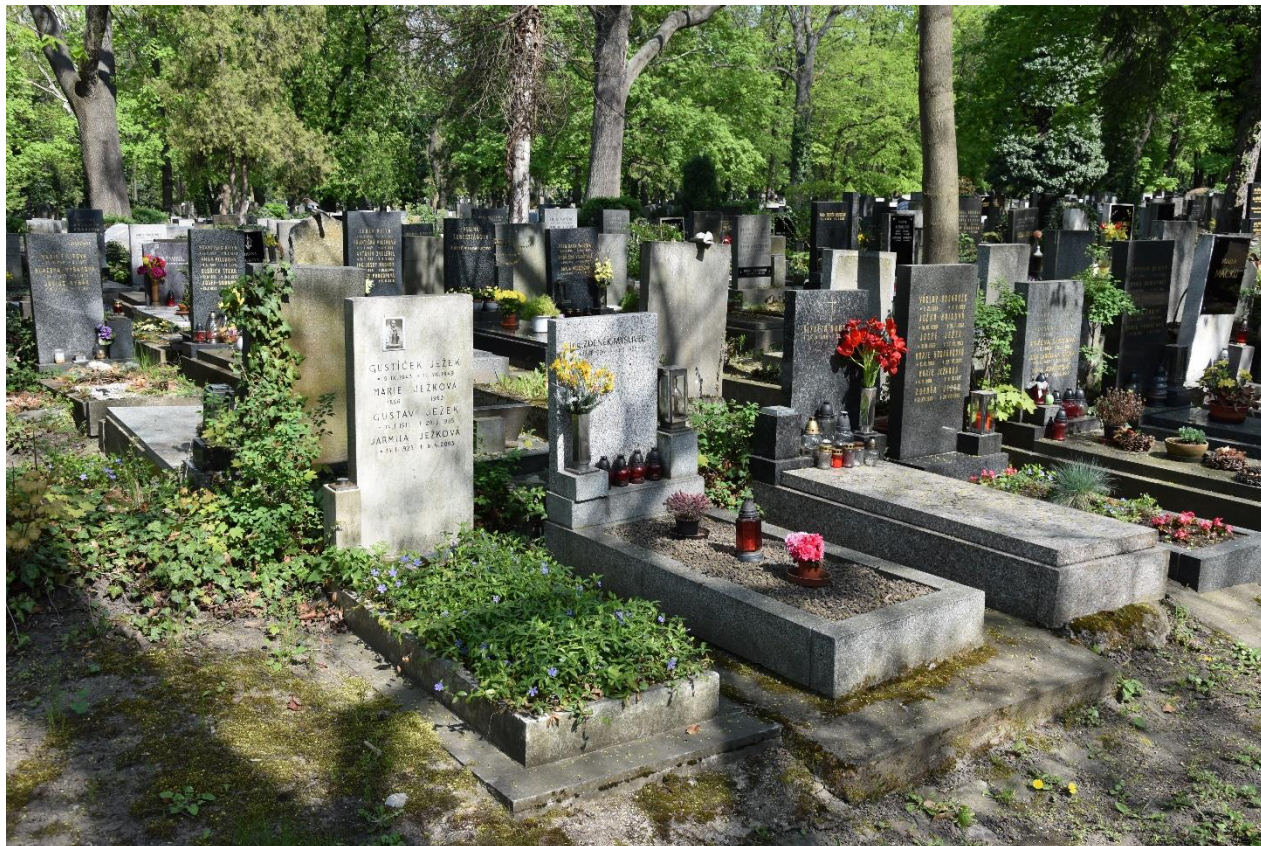

Urnový hrob

- Ukládání zpopelněných lidských ostatků.
- S krycí deskou a rámem / i bez nich.
- Velikost podle zamýšleného počtu ukládaných ostatků.

Urnové hroby

Romantické rozjímání

Hrobka

- Stavba na pohřebišti.
- Spodní část – pevně spojená se zemí (min.: 80x 210).
- Nadzemní část (hrobové zařízení, doplňky, kaple, ...)
- Určena pro: pohřbívání v rakvích (povinně) a ukládání zpopelněných lidských ostatků.
- Víceúčelovost.
- Není stanovena vzdálenost od hladiny podzemní vody.

Podzemní (klenutá) hrobka

- Stavba sui generis.
- Nevztahuje se na ni stavební zákon.
- Podmínky musí být stanoveny v řádu pohřebiště.
- Rozměry k pohřbívání nejsou stanoveny zákonem.
- Podmínky pro rakve [§ 19 odst. 2 písm. b) zák. o pohřebnictví].
- Pro hrobky není stanovena tlecí doba.
- Světlost – min. 210 x 80 cm.

Podzemní hrobka

Podzemní hrobka – dno

- optimálně: betonová dlažba nebo kamenná drť (15 až 30 cm)
- Nespárovat / neipovat.

Podzemní hrobka – tlení

- Oproti hrobu podmínka typu rakve.
- § 19 odst. 2 písm. b) cit. zákona: „a stanovení druhů konečných rakví pro ukládání do hrobů a hrobek, a to včetně vložek a výstelek do rakví ...

Podzemní hrobka – finální produkt

Kaplová hrobka

- Pohřbívání v rakvi.
- I ukládání zpopelněných ostatků.
- Oltář – funerální obřady.
- Prostor pro květinové dary.

Kaplová hrobka a tlení

- Pohřební komora jako u podzemní hrobky, nebo
- pohřební komora v nadzemní části.
- Místo pro ukládání uren.
- Místo pro květinové dary.
- Casperovo pravidlo platí obecně (nejen pro kaplové hrobky / hrobky):
- vzduch – voda – zem
- poměr 1 : 2 : 8.

Klenutá hrobka

Klenutá hrobka – vnitřní prostor

Společná hrobka / osárium

Schránka na hrobce

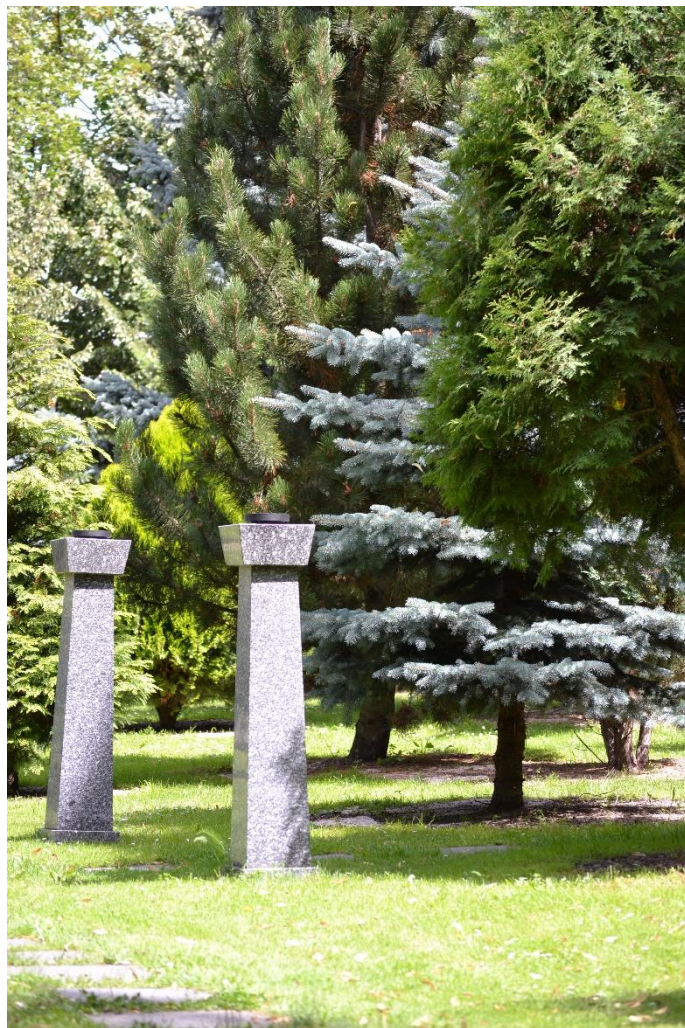
Kolumbárium – destička

Kolumbárium – sklo

Rozptyl

Hrob v dáli / kenotaf

Hroby v dáli

A, co když ?

- A, co když není nikdo, kdo by pohřbil?
 - A, co nimrod do lesa?
 - A, co tichej blázen do vody?
 - A, co výsadkář z Anduly?
 - A, co děda na zahradě?
 - A, co pejsek k dědovi do hrobu?
-
- A, co něco netradičního – protože nenormální věci nejsou?

Netradičně

- Keith v rozhovoru pro NME Magazine odpověděl na otázku, co nejpodivnějšího kdy šňupal. „Svého otce! Po smrti měl kremaci a mně zbyla troška jeho popela. Tak jsem si to smíchal s kokainem a šňupnul si to. Vím, že by to tátovi vůbec nevadilo. Navíc to bylo velmi dobré. A jak vidíte, stále jsem naživu,“ šokoval svou odpovědí (Leg).
- Těžítko, přívěsky, dkt,
- a vidíš, jak makáš

I takto to lze

Tak, co tedy vlastně jde? Co můžeme?

- Co byste ještě rádi?
- Co ještě můžeme vymyslet?

Rituály a technologie

Policie ČR

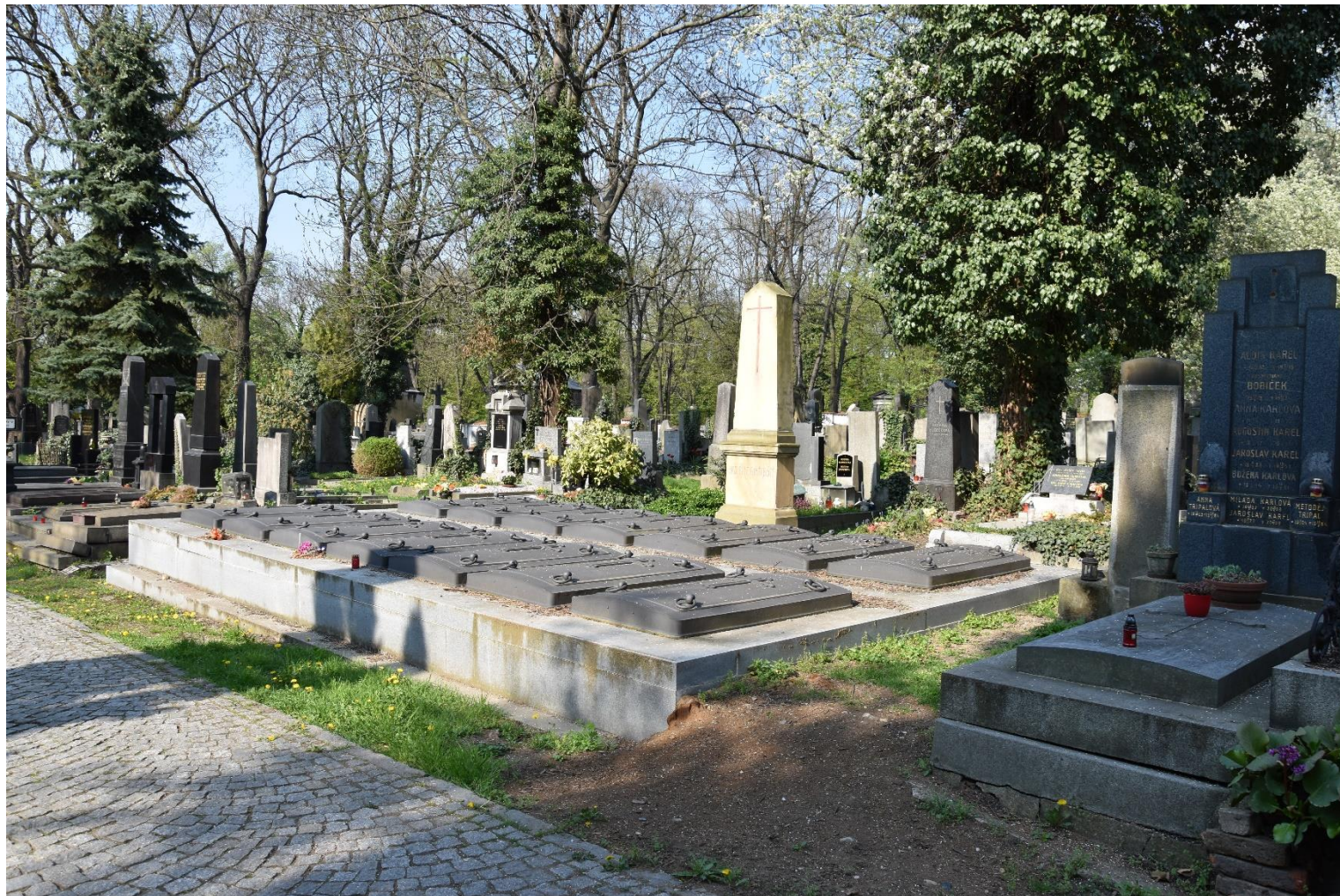
Co je nezbytné?

- § 4 odst. 1 písm. f) zák. o pohřebnictví: S lidskými pozůstatky a s lidskými ostatky musí být zacházeno důstojně a tak, aby nedošlo k ohrožení veřejného zdraví nebo veřejného pořádku; z těchto důvodů je zakázáno zacházet s lidskými pozůstatky nebo lidskými ostatky způsobem dotýkajícím se důstojnosti zemřelého nebo mravního cítění veřejnosti.

Juniorská výchova

Zápůjční hrobky

Tak?!

- Tak co chcete? Věneček nebo rakvičku?
- Snad oboje?
- Kupte si jenom věneček, nevečeřeli byste

Smrt

- Okolnosti smrti – okolnosti, které zavedly pozůstalému příčinu k sebeobviňování; předčasná, náhlá, neočekávaná, strašlivá, ...
- Smrt dítěte (takhle to být nemělo; děti nemají umírat dříve než rodiče; děti mají žít dlouhý a spokojený život; ...)
- Traumatizace – svědek (vidím, slyším, cítím, ...)
- Vztah pozůstalého k zemřelému.

Hora hoře (truchlení)

- Vysoká, strmá → náročný a vyčerpávající výstup
- Chladné a nehostinné slzavé údolí
- Truchlení → nevědí kudy ven → nemají na nic sílu → únik ze **slzavého údolí** → cesta na vrchol je pro ně nemožná → ale nahoře hory hoře je slunce → odhodlání vystoupit na horu hoře → rozhodnutí odhodlat se

Suicidální myšlenky

- Nejraději bych byl mrtvý
- Přeju si, abych se ráno už neprobudil
- Bylo by nejlepší, kdybych nebyl
- Kdyby tady nebyly děti, tak ...
- Nemohu už žít dál... nemohu bez ... zestárnout ... žít sám (sama) ... a co děti teď bez ...

Na shledanou ...

Použitá literatura

- Název přednášky – citace z rozhovoru ve filmu Spalovač mrtvol mezi otcem a synem
- Přesýpací hodiny, staženo dne 22. dubna 2018 z <https://www.nabytekherink.cz/hodiny-stolni/3670-dekorativni-presypaci-hodiny.html>
- Dobrý kamarád, staženo dne 22. dubna 2018 z <http://www.pobavime.cz/tag/kamarad/>
- Keith Richards, staženo dne 22. dubna 2018 z <http://www.magazin-legalizace.cz/cs/articles/detail/103-bozi-kytarista-a-prvotridni-narkoman>
- Andula, letadlo, staženo dne 22. dubna 2018 z https://hradec.idnes.cz/foto.aspx?r=hradec-zpravy&foto1=KVI45131a_131048_1253010.jpg
- Otočení, staženo dne 22. dubna 2018 z <https://magazin.aktualne.cz/kultura/film/juraj-herz-reziser-ktery-se-nebal-strachu-tohle-byly-jeho-ne/r~c2ab5f503bd511e89efbac1f6b220ee8/?redirected=1524376988>
- Záviš, staženo dne 22. dubna z <https://www.novinky.cz/bydleni/jak-bydli-vip/290230-pisnickar-zavis-muze-na-svou-chatu-i-pesky.html>

Grantová afiliace

- Grantová podpora: podpořeno institucionálním programem podpory UK Progres č. Q06/LF1.

Děkujeme Vám za pozornost